

A KONFERENCIA

Írta: Majtényi Mihály

Aggodó arccal vette kezébe sárcipőjét. Talpát a fény felé fordítva, majdnem átlátott rajta. Ördög és pokol! Ha az eső megkezdjé lassú beszivárgását, odabent a kalocsniban, a cipőtalp és a sárcipő között latyak támad és cuppog minden lépésnél.

Kétségtelen, hogy a dög foltot kíván. Foltot, mint egy kerék pecsét, akkorát. De ha mesterhez viszi, az fejszóválva csavar egyet lábtyújn és bedobja a bolt sötét zugába. Aztán ostromolhatja — mármint ő, a kun-csaft — hetekig a boltajtót. Vagy a záróra változik folyton és a lehúzott redőny reménytelenül elválasztja sárcipőjétől, vagy ha ott is éri a cipészparoszt, az kimutatja neki, hogy a foltforrasztáshoz szükséges raganyag mérsékelt kiutalása miatt december második feléig szó sem lehet róla, hogy a szóbanforgó kalocsni megjelje foltját....

A spirituszláng nagyot lobbant a széken és jelezte, hogy a tea felforrt immáron, Sietni kell!

Nagyot rántott a kalocsnín és a cipő simán beleszaladt:

Fel, fel, új napokra fel!

— énekelté vidáman, hogy sikerült a művelet. Mert a sárcipő, a dög, azelőtt, amíg nem volt átlátszó mint egy nagyon vékony kenyérszelet, csak húzóval ment a lábára, úgy is nehezen. S lám, most hogy a folt közeledését érzi, egyszerre milyen engedelmes!

Fel, fel, új napokra fel!

A spirituszláng is ezt dudolta. Hányadika is van ma? — villant fel benne hirtelen a kérdés.

Szerda, folyó hó — na, hányadika is van ma?

Az ördögbe, ezt sohasem tudja! A napot, hogy szerda vagy csütörtök, mindig észbentartja, a dátummal viszont mindig elveszti a kapcsolatot. Holott ugyebár a dátum a fontos, a kelet. Még soha, senki aktára nem írta, hogy szerdán iktatták és teszem azt, szombaton került a tanácsos elé, elbírálásra.

Novátorhajlamú ember volt és továbbfejlesztette a gondolatot. Lehetne, mondjuk, a hét napjai szerint iktatni az ügydarabokat. Színes plajbásszal. A hétfőt pirossal, a keddét kézzel a szerdát lilával és így tovább. Namármost: a hét szombatján ugyancsak szurkálna minden referent a piros számmal jelzett ügyírat!

Úgy szurkálná, mintha gombostűvel döfködnék a széke alól. Hogy »nini, a fene egye meg, hétfői piros és még mindig nincs elintézve!«

Az ilyen tünődés azonban, meg kell állapítani, veszélyes. Mert irigységet kelt. Mindenki mondaná, hogy a Szedonya színesplajbásszal hadakozik a restancia ellen, a Szedonya, cccc, ... hallottátok? Kihívni ugyebár a szakértársak bírálatát, ez megfontolandó. Különb is: van anynyi szín a világon, amely az akták mellé szegődve át tudjon segíteni minden ügydarabot a maradéktalan elintézés birodalmába? Hát nincsen.

És különben is, a hétfői piros a jövő héten már nem szúr szemet, mert elkeveredik a folyóheti pirosak közé és nem is látszik rajta, hogy egyhetes. Ez nem olyan mint a gallér, amelyen piszokrétég jelzi, mióta viselik.

Szóval az egész ötlet legfeljebb azt eredményezi majd, hogy elkésik az irodából. És akkor, színes álmaival együtt a szakszervezet fekete táblájára kerül.

Sietni kell!



A sárcipő tényleg megkezdte alattomos cuppogását, jeléül, hogy a mutatózó lyuk rajta nem pusztá rémlátás.

A nap különben enyhe zürzavarral indult. Telefonnal.

Főnökét keresték, a jóakarátú bírót — így hívták egymás között. Támadó hang követelte, de a főnök ma nem jött be.

— Elutazott — jelentette Szedonya a készüléknek.

Hogy hová, mikor és miért? Ezek mind olyan kérdések, amelyekre az ember legfeljebb a vállát vonogatja. Az meg úgy sem látszik a telefonban.

Azt hitte, hogy felvilágosítása visszaveri a támadást. A kiabáló azonban, ott a telefonban, most már személy szerint őt vette célba. És lecsapott rá:

— Ki van a telefontól?

... Az iroda mélyén tartotta magát a legenda, hogy egy Záriusz nevű tisztviselő, tiszteletbeli görög tolmács az ilyen támadásokat családfinta módon veri vissza. Például ilyeneket mond, hogy »senki sincs itt kérem, itt a szolga beszél én is csak felsőprök és mindjárt megyek.« Ezt persze nem reggel mondja, hanem délben. Reggel ilyeneket mond: »Á néptársak még nem jöttek be, talán be sem jönnek máma, mert Szent Flórián napja van, tetszik tudni...« Állítólag még a takarítónő-hangját is utánozza s ha mindez nem segít elkezdi sebesen görögül beszélni. Ez mindig hat, mert Záriusz, mint tiszteletbeli görög tolmács a folyóvíz sebességével beszéli a görögöt.

Léhet, hogy csak kitalálás az egész. A lelkiismeretes brodai erők szerint nem más, mint az értelmiség megrágalmazása. És mégis ez a Záriusz jutott eszébe mindenkinek ha nagyon csöngött a telefon és senki sem akart odamenni.

— Ki van a telefontól??? — üvöltötte egy hang, amelynek gazdája természetesen nem tudhatta, hogy a készüléknel olyan ember áll, akinek lelkiszeme előtt egy régi legenda villant fel!

— Szedonya — valotta be erőtlenül a kalocsnis ember. És ezzel elvágta lehetőségét annak, hogy valamit is le tagadjon abból, ami mostantól kezdve történik.

— Á, Szedonya?! Hát idehallgass néptárs. Este 7 óraker... ird csak fel magadnak... nem ne kérdezz sokat, csak ird: szóval 7 óraker legyetek ott a szakszervezetben... Hogy ki? Hát ti, Vagy a bíró vagy te, jöhettek együtt is, mind a ketten. De ott legyetek, mert ez fontos konferencia lesz! És hallod, a lelkiismeretedre bízom ezt a dolgot, nem ahogy szoktad...

A telefon kattant egyet és elhallgatott. Kérdezni nem lehetett többet.

Mint a távolbainduló apa búcsúüzenete fiához, úgy csengett a végző Szedonya fülében. Szívenütötte a hangszóly: ahogy szoktad... Miért, hát hogy szokta? Ő aki elmegy minden konferenciára, ő aki legelső mindenütt lelkiismeretességben, hogy neki ilyet mondjanak!

Rögtön elővett egy tiszta fehér papírlapot és arra rápingálta gömbölyű nagy betűkkel: Este hét óraker konferencia a munkásotthonban. A papírt aztán óvatosan elhelyezte a bíró asztalán.

Később még egy papírlapra írta rá: Este hét óraker konferencia a munkásotthonban. Ezt a papírlapot saját asztalára tette, feltűnő helyre. Egy percig még tündődött, hogyan lehetne harmadszori biztosítással is nyomát hagyni az üzenetnek, de úgy találta, hogy a kétszeres üzenet éppen elég.

Pillantása a lyukas sárcipőre esett és onnan az ablakon át a vastag őszebe. Eső verte az ablakot és nyilván a járdát is.

Azon tűnődött egy pillanattig, hogyan viselkedne az ő helyében Záriusz, a görög tolmács?

— Bolond gondolat — hessegette el magától a lehetőséget. Bolond volt, aki a Záriuszt kitalálta.



Ott feküdt a helyén a két papírlap, még délután is. Sokan elolvasták, mert »mi az a fehér ott az asztal közepén?« Lehet ugyebár a Barátság és Támasz közpénztár körözüvénye a szerda esti összejövetel ügyében, lehet vitaesti felhívás, vagy a most induló gubacsgyűjtő akció — végül lehet pénztári dörgedelem a szövetkezeti disznó ügyében. Tudmillik felhívás a hatodik sertésrészlet befizetésére.

Lehetett, de nem az volt.

Magánügy volt, a Szedonya és a jó bíró magánügye. Az emberek így napirendre tértek a papírlap tartalma fölött. Hogy tartja a közmondás? Elég erős vagyok, hogy a más baját elviseljem

Este fél hétkor pedig megindult két sárcipő.

Előbb huppogva, aztán cuppogva.

Végiglépkedett a fények terén, befordult az »Éles csákány« vendéglőnél, töltött a Hombár nevű városrész téglakövezetén egészen a folyópartig. A munkásotthon kivilágított ablaksora sugárzó elevenséggel hirdette az eredményes összmunkát.

Fel, fel, új napokra fel.

— dúdolta megint Szedonya és örvendezett, hogy nemsokára egy meleg konferencia terem puha ölén kipihenheti fáradalmait. Ha majd kipihen magát, erősen odafigyel, mert nem tudja, hogy voltaképpen miről van szó... Mindenesetre óvatos lesz a hozzászólásaiban. »Néptársak, mint az elhangzott felszólaló konkrétan kifejtette, azt hiszem....« Így kezdi majd, tapogatózva.

A kapuban lerázta köpenyét és megköszöri torkát. A kapus tekintete kissé nyugtalanította:

— A konferencia — kezdte ünnepélyesen — amelyre érkeztem....

— Tudom — bólogatott a torzonborz ember — földszint 43.

Milyen simán megy a dolog — örvendezett Szedonya — és könnyű léptekkel suhant a jelzett ajtó felé. Öt perc múlva azonban visszavért és fejét csóválta.

— Nem az? — kérdezte a jólelkű kapus.

— Nem — hangzott a komor válasz.

— Hát — vakarta fejét a másik — tudnom kellene, hogy miről van szó... csak úgy segíthetek.

Ez az!

Ez az, ami egész délután neki is a máján feküdt. És amire nem tud választ adni, hogy: »miről van szó«. Mert a titokzatos hang annyit már nem közölt vele....

— Fontos értekezlet — próbálta újból.

A kapus bólogatott: na persze, fontos, fontos. Minden értekezlet fontos!

— Tulajdonképpen bíró néptársunk helyett....

Meghallva a bíró szót, a kapus arca felderült:

— A bírók! Azok a második emeleten üléseznek.

Felvidultak mind a ketten. Ott lesz az, persze!



Az ajtó megreccsent és sokan ránéztek szemrehányólag. Ahogy az lenni szokott. A későnővőt lélekben megkövezik, de befogadják mégis. Mert a konferencia: végtelen nagy család. Vannak pontos, lelkiismeretes egyedei és vannak besurranó alakjai, mint ez a Szedonya.

Az ujonnanjött leült és megkezdte csöndes pihenését. Forró, szenvedélyes szavak keringtek körülötte, ami már kissé szokatlan volt füle számára. Figyelni próbált.

—már csak a nívó miatt is néptársak! Az ítélkezés, mint a kilőtt nyíl, abban a pillanatban kell, hogy hasson és a sértés rögtön visszatöröltassék!

Szedonya felkapta fejét. »Nono«, — ez állt a tekintetében. A szónok hangjában volt valami joggyakorlat-ellenes.

— S a bírói védelem, amely a tettegességig fajuló személyi fenyegetés közepette....

— Álljunk meg kérem, álljunk meg egy pillanatra — ezt akarta oda kiáltani nekik. Szót akart kérni, mert reakciót szimatolt a levegőben. Ahogy ezek itt a kilőtt nyíl erejéről beszéltek, hozzákeverve a tettegességig fajuló személyi fenyegetést a bírói biztonság kérdésében — kérem, kérem, akarta mondani, gondolják meg jól a néptársak! Én csak a jó bírót helyettesként vagyok itt, de ne tessék elvetni a súlykot és azt hinni, hogy nálunk....

Milyen jó, hogy nem mondta el. Egy másodperc egytized részében ugyanis megpillantotta az elnöki asztal felett a nagy feliratot.

Futballbírói kollegium. Éljen a tisztánlátás! Harcoljunk a »új bíró« ellen!

A parolák felvilágosították, hogy egészen rossz helyen jár.

Megint csak ott volt a portásfülkénél. Arcára rá volt írva az újabb kudarc.

A kapus tekintete megint körülcirógatta: hová irányítsa ugyan ezt az eltévedt embert? Mert sok a konferencia, szó mi szó és sokan jönnek így, bátortalanok, akik nem is tudják melyik szervezeti egység ülésére érkeztek. Nem ismerik két szóban összefoglalható célját az értekezletnek, nem tudják a szobaszámot sem, csak annyit tudnak hogy: konferencia.

Hirtelen, mintha megvilágosodott volna előtte minden a fejére csapott. Már mint a kapus. Rácsapott a saját fejére:

— Hop; már tudom, az a konferencia kint van az első rajonban!

Szedonya úgy érezte, hogy neki most repesni és örvendezni kellene. És nagyon csodálkozott önmagán, hogy mégsem örül. Szomorú pillantást vetett kalocsnijára; ha siet fél óra alatt éppen odaér.

Igen, de lesz-e ott még valami abból a konferenciából? S létezik-e valahol az a konferencia amelyre elugratta egy telefonhang?

A rajon épülete vaksötét volt.

Mintha nem is lenne élőlény benne.

Hátulról került az udvar felől. Alig nyomult azonban tíz lépésnyire, egy vadul morgó hang megállította.

Nem ember volt. Kutya. Őles nagy kutya — ő nem látta, de farkaskutya volt.

Ő nem látta, hogy farkaskutya felé dob egy fél téglát. És úgy nyomul előre mint egy hős. A farkaskutya úgylátszik gyengébbidegzetű volt nála, talán puhaszívű farkaskutya volt és megdöbbenette a bátorság, amellyel szembe szálltak vele. Szüntelen morgással jelezte csak, hogy jelen van. De nem támadott.

Az ablakok viszont vaksötétben maradtak továbbra is.

Fél óráig tartott, amíg a folytonos támadás, visszavonulás és újabb ködöbálás közepette elérte az ablakot és kocogni kezdett. Előbb csak kocogni, aztán dörömbölni. Aztán az ajtót is rugdosta. És a kutya erőre, bátorságra kapva most már nem morgott, hanem csaholt vadul, olyannyira, hogy még az éjjeli őr is előbukkant és krisztusmáriát szidva zavarta a hivatlan tolakodót, aki a zuhogó esőben zajongva konferenciát követelt és ajtónyitást, hogy bebocsássák. . . .

★

Tüsszögve náthásan, aggódó arccal szemlélte másnap a bíró arcát.

Úgy tizenegy óra tájban lecsapott a villám.

— Te Szedonya, nem kerestek engem telefonon? Valami konferencia miatt?

Egy pillanatig felvillant benne Záriusz a görög tolmács gyakorlata. Aztán mégis rákezdte:

— De igen. És én ott is voltam. Előbb a 43-ban a földszinten, aztán a második emeleten, a futballbírók között. Tévedés volt majdnem megverték. És a rajonban is jártam, de sötét volt és közel dobáltam egy kutyát, mert harap a dög, ismerem jól

Ez mind igaz is volt. Kivéve azt az állítást, hogy ismerte a kutyát.

A bíró növekvő ámulattal hallgatta: miféle sárkánnyal viaskodik ez az ember? Mert viaskodik valamivel, az kétségtelen. Alapos gyanú, hogy itt valami rendkívüli történet, felvillant benne.

— Hogy egy kutya harap, ha közel dobálják — mondta szárazon — az feltehető. — De mi van a telefonnal?

— A telefon az is egy dög! Csörög, az ég szakadjon rá. A telefon csörgött és én fölvettem. És kerestem, hidd meg a konferenciát, este kilencig. Azt hiszed megtaláltam? Csak legalább tudnám, mit mulasztottam el, csak legalább azt tudnám. . . .

★

Igy történt.

De, hogy mi történt, az csak ezután következik. Az egész történetet a vonatban hallottam, Ujvidék és Szabadka között.

Hogy ki mondta el? Egy másik Szedonya.

A másik Szedonya.

A szőke Szedonya, a tanúgyből. A kultúrszedonya, akivel a bíró állandóan kultúrkonferenciákra járt.

Szedonya akire másnap rátámadtak, hogy miért nem jött el a konferenciára?

— Hát miért mentem volna el? Hisz meg sem hívtak!

— Nem ám, majd mit mondtam! Hisz magam beszéltem veled!

— Kivel?

— Hát veled. Telefonon.

— Melyik telefonon.

— Hát az elnökén na, . . . a bírón tudod, hogy is hívták csak. . . .

Mondom, az volt a baj, hogy két Szedonya van a világon.

S a másik Szedonya, a szőke Szedonya halkán zümmögve vallott nekem tovább:

— Tudod, azóta ha találkozom veled, mindég mélyen leemelem a sapkám. Mert erre nem lettem volna képes! Nekivágni az éjszakának, a rajon sötét udvarának és hadakozni egy farkaskutyával, csak azért, hogy konferenciához jusson. . . .!

Igazi hős ez az ember: tétvével valami egészen merész vállalkozást is végrehajthatott volna. . . .